

EEN BREVET VAN VERMOGEN

“Brevetten en meesterstukken”

Freinetbibliotheek 14

Presentatie 15 november 2019

Het lijkt wel of er geen dag voorbijgaat zonder dat mijn dagblad een artikel over al of niet ophefmakende onderwijszaken publiceert. Meestal gaan die artikelen over werkdruk, te lage lonen, over stakingen, scholen in krimpgebieden, vrijheid van onderwijs, maar de laatste tijd ook steeds vaker over kritiek van ouders en leraren op gangbare onderwijsopvattingen en de daaruit voortvloeiende onderwijspraktijken.

Bijvoorbeeld over de school als toetsmachine onder het motto meten = weten, waarvan iemand laatst zei: dat rijmt en dat is alles wat er van klopt. In een toetsmachine worden kinderen niet reken-, teken-, taal- maar toetsvaardig gemaakt. Wat ze werkelijk kennen en kunnen zullen we zo nooit achterhalen.

Dat besepte ook Freinet in zijn tijd maar al te goed. Hij ging op zoek naar een vorm van (zelf)-beoordeling die aansloot bij zijn onderwijsvisie, de pedagogie van het werk, en vond die bij de werkwijze van Baden-Powell. Het was deze grondlegger van de padvinderij opgevallen, zo zegt Freinet:

dat kinderen zichzelf voortdurend willen overtreffen, en door brevetten markeerde hij de stadia van hun veroveringen. In plaats van hun tekortkomingen en mislukkingen te belichten, zoals de huidige examens doen, zette hij zijn Verkenners op een startlijn en vroeg van hen om ieder moment in elk geval uit te blinken bij de activiteit van hun voorkeur.

In de brochure ***Brevets et Chefs-d'Oeuvre*** laten C. Freinet en J. Petitcolas zien hoe zij Baden-Powells idee verder uitwerkten en – met noodzakelijke aanpassingen - toepasten op hun school. De Nederlandse vertaling, getiteld *Brevetten en meesterstukken*, aangevuld met het hoofdstuk *Hedendaagse brevetten in Nederland en Vlaanderen* van Jimke Nicolai, dat mooi aansluit bij de activiteiten van de Werkgroep Brevetten van de Freinetopleiding in het Vlaamse Hasselt.

Een citaat uit het hoofdstuk van Jimke Nicolai:

Brevetten bieden een tegenwicht tegen de eenzijdige beoordeling van cognitieve, intellectuele prestaties. Je kunt ermee bewijzen wat je kent en kunt.

Zo geven wij en de kinderen zichzelf een Brevet van Vermogen.

Rouke Broersma